

Súd: Správny súd v Bratislave
Spisová značka: TT-20Sa/5/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2023200054
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 12. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Michaláč
ECLI: ECLI:SK:SpSBA:2025:2023200054.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Bratislave v konaní pred sudcom JUDr. Markom Michaláčom, v právnej veci žalobcu: A. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXX/XXX, XXX XX C., práv. zast.: JUDr. Ľudovít Surma, advokát so sídlom Pavlice 183, 919 42 Pavlice, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta 8 a 10, 813 63 Bratislava, o správnej žalobe v sociálnych veciach, o preskúmanie rozhodnutia žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 30. januára 2023, takto

rozhodol:

- I. Správny súd v Bratislave žalobu z a m i e t a.
- II. Žalovanej sa právo na náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

I. Priebeh administratívneho konania a dôvody preskúmaného rozhodnutia

1. Prvostupňovým rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 03.06.2020 Sociálnej poisťovne, ústredie, priznala žalobcovi podľa § 70 ods. 2, § 82 a § 293dx zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej aj ako „zákon č. 461/2003 Z.z.“) od 30.10.2018 invalidný dôchodok v sume 199,50 eur mesačne, podľa § 82 a § 293dx zákona č. 461/2003 Z. z. od 01.01.2019 zvýšila žalobcovi invalidný dôchodok na sumu 204,70 eur mesačne a podľa § 82 a § 293dx zákona č. 461/2003 Z.z. od 01.01.2020 zvýšila žalobcovi invalidný dôchodok na sumu 210,70 eur mesačne.

2. Voči tomuto rozhodnutiu podal žalobca odvolanie.

3. Žalovaný Generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne, ústredie napadnutým rozhodnutím číslo: XXX XXX XXXX X zo dňa 20.01.2021 rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie zo dňa 03.06.2020 potvrdil v časti priznania invalidného dôchodku, podľa § 73, § 112 ods. 4, § 82 a § 293dx zákona č. 461/2003 Z. z. zvýšil žalobcovi od 08.11.2018 sumu invalidného dôchodku na 217,30 Eur mesačne, podľa § 82 a § 293dx zákona č. 461/2003 Z. z. zvýšil žalobcovi od 01.01.2019 invalidný dôchodok na sumu 223,- eur mesačne, podľa § 82 a § 293dx zákona č. 461/2003 Z. z. zvýšil žalobcovi od 01.01.2020 invalidný dôchodok na sumu 229,50 eur mesačne, podľa § 82 a § 293dx zákona č. 461/2003 Z. z. zvýšil žalobcovi od 01.01.2021 invalidný dôchodok na sumu 235,50 eur mesačne.

4. Z dôvodu žalobcom podanej správnej žaloby, Rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. 48Sa/5/2021-92 zo dňa 18. júla 2022, bolo podľa § 191 ods. 1 písm. d) zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len ako „SSP“) zrušené rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X, ktoré žalovaná vydala dňa 20. januára 2021 a vec bola vrátená Sociálnej poisťovni na ďalšie konanie. Krajský súd v Trnave rozhodnutie žalovanej zrušil nakoľko podľa názoru krajského súdu, v napadnutom rozhodnutí, ani v prvostupňovom rozhodnutí, nebola jednoznačne identifikovaná tak pozitívna, ako aj negatívna zmena žalobcovho zdravotného stavu, pričom odpovede na tieto otázky neposkytuje ani odôvodnenie

napadnutého rozhodnutia. Vo svojom rozhodnutí Sociálna poisťovňa nezrejmla tiež dôvod vzniku invalidity od 30. októbra 2015, pričom záver o dátume vzniku invalidity je právne významný pre určenie rozhodného obdobia potrebného na posúdenie vzniku alebo zániku nároku na dávku.

5. V novom konaní po vrátení veci z Krajského súdu v Trnave, Sociálna poisťovňa žalovaným rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 30. januára 2023, prostredníctvom generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne vo veci odvolania proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 03. júna 2022, uvedené rozhodnutie Sociálnej poisťovne, v časti priznanie invalidného dôchodku potvrdila.

Podľa § 73, § 112 ods. 4, § 82 a § 293dx zákona č. 461/2003 Z. z. žalobcovi od 8. novembra 2018 zvýšila sumu invalidného dôchodku na 217,30 eur mesačne.

Podľa § 82 a § 293dx zákona č. 461/2003 Z. z. žalobcovi od 1. januára 2019 zvýšila invalidný dôchodok na sumu 223,00 eur mesačne.

Podľa § 82 a § 293dx zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov žalobcovi od 1. januára 2020 zvýšil invalidný dôchodok na sumu 229,50 eur mesačne.

Podľa § 73, § 112 ods. 4, § 82 a § 293dx zákona č. 461/2003 Z. z. žalobcovi od 16. júla 2020 zvýšila sumu invalidného dôchodku na 417,60 eur mesačne.

Podľa § 82 a § 293dx zákona č. 461/2003 Z. z. žalobcovi od 1. januára 2021 zvýšila invalidný dôchodok na sumu 428,50 eur mesačne.

Podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. žalobcovi od 1. januára 2022 zvýšila invalidný dôchodok na sumu 434,10 eur mesačne.

Podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. žalobcovi od 1. januára 2023 zvýšila invalidný dôchodok na sumu 485,40 eur mesačne.

6. Svoje rozhodnutie žalovaná odôvodnila podľa § 215 ods. 4, § 7,3§ 112 ods. 4, § 82, § 293dx, § 218 ods. 1, 2, § 70 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. a vecne tým, že žalovaná v odvolacom konaní posúdila priloženú spisovú dokumentáciu v celom rozsahu, posúdila odvolacie námietky a v súlade s právnym názorom Krajského súdu v Trnave, vyjadreným v rozsudku č. 48Sa/5/2021-92 zo dňa 18. júla 2022, ako aj na základe doplneného dokazovania v predmetnej veci, vykonaného v súlade s právne záväznou líniou ďalšieho konania, naznačenou krajským súdom. Ďalej poukázala na to, že žalobcov zdravotný stav bol posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie so sídlom v Trenčíne, dňa 18. januára 2023, pričom:

7. Žalovaná uviedla, že postupovala v súlade s právnym názorom Krajského súdu v Trnave vyjadreným v rozsudku sp. zn. 48Sa/5/2021.

8. Dátum vzniku invalidity bol určený na 3. marec 2016, teda na obdobie, v ktorom bol žalobca nezaopatreným dieťaťom podľa § 9 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z.. Odvolací orgán konštatoval, že žalobca pred vznikom invalidity neziškal žiadne obdobie dôchodkového poistenia. Na základe toho dospel k záveru, že žalobcovi nevznikol nárok na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1, ale iba podľa § 70 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z., t. j. ako osobe, ktorá sa stala invalidnou v období nezaopatrenosti.

9. Odvolací orgán sa vysporiadal aj s otázkou doplatenia dobrovoľného dôchodkového poistenia za obdobie od 31. októbra 2016 do 31. októbra 2017, ktoré žalobca uhradil dňa 12. mája 2020. Uviedol, že ide o obdobie po vzniku invalidity, a preto nemá vplyv na posúdenie nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. ani na výšku dôchodku priznaného podľa § 70 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z..

10. Na základe novej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť Sociálna poisťovňa opätovne určila sumu invalidného dôchodku pre jednotlivé obdobia, a to podľa § 73 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. (pri poklese do 70 %) a § 73 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. (pri poklese nad 70 %), vrátane zohľadnenia zákonom ustanovených valorizácií podľa § 82 a § 293dx zákona č. 461/2003 Z. z..

11. Odvolací orgán dospel k záveru, že pôvodné rozhodnutie o priznaní invalidného dôchodku od 30. októbra 2018 bolo správne, keďže k vzniku nároku došlo podľa § 70 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z.. Zmena rozhodnutia sa týkala len úpravy výšky dôchodku v nadväznosti na novourčenú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Správny orgán zároveň uviedol, že nové posúdenie

zdravotného stavu bolo vykonané komplexne, na základe zdravotnej dokumentácie a odborných nálezov, a jeho závery boli dostatočne odôvodnené.

II. Žaloba a jej dôvody

12. Žalobca podal proti rozhodnutiu žalovanej zo dňa 30. januára 2023 správnu žalobu, v ktorej navrhuje, aby súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie. Súčasne žiada, aby súd uložil žalovanej pokutu za nerešpektovanie záväzného právneho názoru.

13. Žalobu odôvodňuje podľa § 191 ods. 1 písm. c/, d/, e/ a g/ SSP a uvádza, že napadnutým rozhodnutím a postupom žalovanej bol ukrátený na svojich právach. Namietá, že žalovaná sa neriadila právnym názorom Krajského súdu v Trnave vyjadreným v rozsudku sp. zn. 48Sa/5/2021, podľa ktorého mala jasne a dostatočne vysvetliť, v čom spočívalo zhoršenie jeho zdravotného stavu od dátumu 30. októbra 2015, ako aj prečo neboli zohľadnené obdobia dôchodkového poistenia získané doplatením poistného za dobu prípravy na povolanie. Podľa žalobcu posudkový lekár mal povinnosť vysporiadať sa so všetkými odbornými závermi a presvedčivo odôvodniť určenie dňa vzniku invalidity.

14. Žalobca namietá nepreskúmateľnosť posudku zo dňa 18. januára 2023, ktorý bol podľa jeho tvrdenia vyhotovený v jeho neprítomnosti a bez podpisu a identifikácie lekára. Tvrdí, že z posudku nie je možné zistiť, kto ho vypracoval a či táto osoba spĺňala zákonné podmienky na výkon posudkovej činnosti. Ďalej uvádza, že mu tento posudok nebol pred vydaním rozhodnutia doručený, čím mu bola odňatá možnosť vyjadriť sa k rozhodujúcim skutočnostiam.

15. Podstatnú časť žaloby tvorí námietka nesprávneho právneho posúdenia vzniku invalidity. Žalobca tvrdí, že percentuálny pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť možno hodnotiť až od okamihu, keď fyzická osoba právne nadobudne možnosť vykonávať zárobkovú činnosť. Podľa jeho argumentácie mohol vykonávať zárobkovú činnosť najskôr od 1. septembra 2016 po skončení povinnej školskej dochádzky, resp. plnú pracovnú spôsobilosť nadobudol až dovŕšením 18 rokov dňa 30. októbra 2018. Namietá, že žalovaná posudzovala jeho schopnosť pracovať vo veku 15 rokov, a teda porovnávala jeho zdravotný stav s neporovnateľnou skupinou osôb, čo podľa žalobcu odporuje právnemu chápaniu invalidity ako zloženej skutočnosti zahŕňajúcej nielen zdravotný stav, ale aj schopnosť výkonu zárobkovej činnosti.

16. Žalobca ďalej namietá, že podľa prílohy zákona možno zaradiť jeho zdravotné postihnutie pod mieru poklesu podľa položky 1 písm. c) až po splnení všetkých kumulatívnych podmienok (stabilizovaný zdravotný stav, ťažko kompenzovateľná cukrovka, opakované kolísanie glykémie a existujúce chronické komplikácie). Podľa neho došlo k stabilizácii zdravotného stavu až po nasadení inzulínovej pumpy 20. júla 2018 a invalidita mu vznikla najskôr 8. novembra 2018, keď bola diagnostikovaná diabetická nefropatia a stanovený pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 60 %. Žalovanou určený dátum 3. marca 2016 podľa žalobcu nemá medicínske opodstatnenie, keďže počiatočné štádium diabetickej retinopatie zistené v tomto období nemalo žiadny funkčný dopad na jeho schopnosť zárobkovej činnosti.

17. Žalobca tiež tvrdí, že napadnuté rozhodnutie neobsahuje dostatok dôvodov a žalovaná neuviedla rozhodujúce skutočnosti, ktoré by odôvodňovali pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť ku dňu 3. marca 2016. Z týchto dôvodov navrhuje, aby súd ustanovil znalca a vyžiadal odborné vyjadrenie k otázke, aký vplyv mala diabetická retinopatia v roku 2016 na jeho telesnú, duševnú a zmyslovú schopnosť v porovnaní so zdravou osobou.

18. Vo vzťahu k výpočtu invalidného dôchodku žalobca uvádza, že žalovaná nezohľadnila jeden rok dôchodkového poistenia získaný pred vznikom nároku na invalidný dôchodok, hoci podľa § 142 ods. 5 zákona ide o započítateľné obdobie. Tvrdí, že žalovaná stanovila deň vzniku invalidity tak, aby zaplatené poistné nebolo zohľadnené, čím došlo k nesprávnemu určeniu výšky invalidného dôchodku.

19. Z uvedených dôvodov žalobca považuje rozhodnutie žalovanej za nepreskúmateľné, vecne nesprávne a nezákonné a žiada jeho zrušenie.

III. Vyjadrenie žalovanej

20. Žalovaná vo svojom vyjadrení uvádza, že podkladom pre vydanie rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 30. januára 2023 bol odborný lekársky posudok posudkového lekára sociálneho poistenia žalovanej, ústredie so sídlom v Trenčíne zo dňa 18. januára 2023, podľa ktorého je žalobca invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 55 % s dátumom vzniku invalidity od 3. marca 2016.

21. Námietka žalobcu, že z odborného posudku o invalidite zo dňa 18. januára 2023 nevyplýva, kto tento posudok v skutočnosti vyhotovil (chýba podpis a pečať zdravotníckeho pracovníka), je právne irelevantná, nakoľko odborný posudok o invalidite je prílohou rozhodnutia žalovanej a je jeho nedeliteľnou súčasťou, preto nie je potrebné, aby bol podpísaný, pričom napadnuté rozhodnutie spĺňa všetky náležitosti ustanovenia § 209 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z. z., t. j. v napadnutom rozhodnutí je uvedené, ktorá organizačná zložka žalovanej rozhodnutie vydala, dátum vydania rozhodnutia, meno a priezvisko účastníkov konania. Na rozhodnutí je odtlačok úradnej pečiatky a podpis s uvedením mena, priezviska a funkcie oprávnenej osoby. V napadnutom rozhodnutí je konkretizované, že odborný posudok o invalidite zo dňa 18. januára 2023 vypracoval posudkový lekár sociálneho poistenia žalovanej, ústredie so sídlom v Trenčíne. Odborný posudok o invalidite nie je rozhodnutím, ale podkladom pre rozhodnutie, pre ktorý zákon o sociálnom poistení nevyžaduje, aby bol podpísaný posudkovým lekárom sociálneho poistenia a opatrený pečiatkou tak, ako sa to vyžaduje pri samotnom rozhodnutí.

22. Pochybnosti žalobcu o správnosti posúdenia jeho zdravotného stavu a určeného dátumu vzniku invalidity, ako aj o odbornosti posudkového lekára, ktorý odborný lekársky posudok vyhotovil sú nedôvodné, vyvolané jeho subjektívnym presvedčením, čo nie je dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní. Posúdenie rozsahu zdravotného poškodenia a jeho následkov na schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje lekárske znalosti, ktoré je vo veciach sociálnych zákonom zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia.

23. Pokiaľ ide o spochybňovanie objektívnosti posudkového lekára žalovanej zo strany žalobcu, žalovaná poukazuje na judikát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 9/2005, č. 1So/109/2003, v zmysle ktorého „akékoľvek spochybňovanie odbornej spôsobilosti a nezaujatosti posudkových lekárov by mohlo viesť k porušeniu princípov právneho štátu. Posudok posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia má v konaní o priznanie alebo odňatie dávky, podmienenej dlhodobou nepriaznivým stavom, rovnakú právnu hodnotu, ako znalecký posudok, vypracovaný súdnym znalcom“.

24. Žalovaná sa pridrižiava skutkových a právnych dôvodov uvedených v rozhodnutí generálneho riaditeľa žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 30. januára 2023 a trvá na správnosti rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 30. januára 2023. Žalovaná je toho názoru, že predmetné rozhodnutie je zákonné a správne.

IV. Replika žalobcu

25. Žalobca vo svojom vyjadrení k vyjadreniu žalovanej namieta, že odborný posudok o invalidite zo dňa 18. januára 2023, ktorý tvorí prílohu napadnutého rozhodnutia, nebol vyhotovený posudkovým lekárom so špecializáciou v odbore posudkové lekárstvo. Poukazuje na absenciu podpisu a pečiatky osoby, ktorá posudok vypracovala, a tvrdí, že z tohto dôvodu nie je možné overiť odbornosť ani nezaujatosť vyhotoviteľa. Žalobca zdôrazňuje, že napadnuté rozhodnutie síce obsahuje podpis a pečať osoby, ktorá rozhodnutie vydala, avšak z titulu tejto osoby vyplýva, že nemá medicínske vzdelanie, nie je lekárom a nemá špecializáciu v posudkovom lekárstve, a teda nemohla byť autorom odborného posudku ani vykonať lekárske posúdenie.

26. Žalobca trvá na tvrdení, že závery prevzaté do napadnutého rozhodnutia, ktoré odkazujú na posudok, sú nepreskúmateľné a neoveriteľné, keďže posudok nevypracoval lekár s oprávnením vykonávať

lekársku posudkovú činnosť. Žalobca poukazuje na to, že žalovaný vo vyjadrení k žalobe neoznačil osoby, ktoré posudky vypracovali, a nepreukázal, že tieto osoby mali špecializáciu v posudkovom lekárstve alebo boli zaradené do špecializačného štúdia.

27. Podľa žalobcu argumentácia žalovanej, podľa ktorej je postačujúce, že posudok existuje, bez možnosti overiť jeho autora a odbornú spôsobilosť, porušuje právo účastníka na spravodlivý proces. Domyslením dôsledkov takejto argumentácie by bolo možné, aby rozhodnutie bolo vydané na základe akéhokoľvek posudku, vyhotoveného neznámou a neodbornou osobou, čím by bola znemožnená kontrola objektívnosti a nezávislosti rozhodnutia.

28. Žalobca ďalej poukazuje, že podľa platnej právnej úpravy môže lekársku posudkovú činnosť pri výkone sociálneho poistenia vykonávať iba lekár s príslušnou špecializáciou (§ 7a ods. 1 zákona č. 578/2004 Z. z.), a preto je pre zákonnosť posudkovej činnosti nevyhnutné, aby bolo možné overiť, kto posudok vyhotovil. Absencia takýchto údajov vedie k neplatnosti posudku a znemožňuje spoľahlivé zistenie skutočného stavu veci.

29. Žalobca namieta aj nesprávne stanovenie dátumu vzniku poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Podľa napadnutého rozhodnutia má žalobca pokles schopnosti od 6. marca 2016, avšak k tomuto dátumu ešte nebola vyvinutá jeho dospelá schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, nebola ukončená povinná školská dochádzka a neexistovali žiadne medicínske dôvody, ktoré by nasvedčovali dlhodobu nepriaznivému zdravotnému stavu spôsobujúcemu pokles schopnosti. Žalobca poukazuje, že podľa ústavných a zákonných noriem, ako aj medzinárodných predpisov, nemožno uznať vznik schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v období, keď je fyzická osoba dieťaťom a ešte nevykonáva zárobkovú činnosť.

30. Žalobca kritizuje postup žalovanej, ktorý uprednostňuje medicínske dôvody pred právnymi normami a základnými ústavnými právami (čl. 35 ods. 1 a čl. 42 ods. 1 Ústavy SR, právo na vzdelanie a povinnú školskú dochádzku, zákaz detskej práce podľa čl. 32 Charty základných práv EÚ a medzinárodného práva). Podľa žalobcu argumentácia žalovanej vylučuje reálnu možnosť preskúmať odbornosť a nezaujatosť osôb, ktoré posudky vypracovali, a tým porušuje právo na spravodlivý proces.

31. Žalobca zároveň poukazuje na nejasnosť a nedostatok konkrétnych skutočností v posudku a napadnutom rozhodnutí. Z posudku nie je možné zistiť, aké konkrétne telesné, duševné alebo zmyslové nedostatky žalobcu boli zistené, ani akým spôsobom bol určený dátum vzniku poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Napadnuté rozhodnutie obsahuje iba všeobecné formulácie, ktoré vzbudzujú pochybnosti o jeho správnosti.

32. Žalobca vyjadruje, že postup žalovanej vytvára dojem absolútnej neomylnosti posudkových lekárov a zamestnancov Sociálnej poisťovne, čím je ohrozená možnosť účinného preskúmania zákonnosti a objektívnosti rozhodnutí, a poukazuje na prejavy svojvôle a selektívneho uplatňovania právnych noriem v prospech hospodárskych záujmov žalovanej.

33. Z uvedeného žalobca vyvodzuje, že napadnuté rozhodnutie je nezákonné a vecne nesprávne, pretože vychádza z posudku, ktorý nebol vypracovaný osobou s príslušnou odbornou spôsobilosťou, neobsahuje dostatočné odôvodnenie a nesprávne určuje dátum vzniku poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

V. Duplika žalovanej

34. Žalovaná k námietke žalobcu, že odborný posudok o invalidite zo dňa 18. januára 2023 nie je podpísaný a nie je zrejmé, kto ho vyhotovil, uvádza, že podľa rozhodovacej praxe Najvyššieho správneho súdu SR (sp. zn. 6Ssk/153/2023, sp. zn. 7Ssk/41/2021, sp. zn. 9Sk/33/2018) takáto námietka nie je dôvodná. Ďalej poukazuje na § 153 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z., podľa ktorého posudkovú činnosť vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky alebo ústredia; osobná účasť poistenca je potrebná len na jeho žiadosť. Námietka žalobcu o zjavnej zaujatosti posudkových lekárov je podľa žalovanej nedôvodná, keďže neuvádza iné dôvody ani dôkazy o ich zaujatosti.

35. K námietke žalobcu, že k 6. marcu 2016 nemohol vzniknúť pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, žalovaná uvádza, že presný deň vzniku invalidity určuje lekársky posudok. Posudzovanie zdravotného stavu a zostatkového pracovného potenciálu je výlučne odbornou záležitosťou posudkového lekára sociálneho poistenia (§ 153 ods. 1 a 3 zákona č. 461/2003 Z. z.). Posudok obsahuje odôvodnenie a závery o miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, ktoré sú logické, presvedčivé a zodpovedajú lekárske správy a zdravotnej dokumentácii.

36. Žalovaná trvá na skutkových a právnych dôvodoch uvedených vo vyjadrení k správnej žalobe zo dňa 6. novembra 2023 a v rozhodnutí generálneho riaditeľa žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 30. januára 2023, a považuje predmetné rozhodnutie za zákonné a správne. Vzhľadom na uvedené žiada súd, aby správnu žalobu zamietol ako nedôvodnú a nepriznal žalobcovi náhradu trov konania.

VI. Relevantné právne predpisy

37. Podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. poistenec je invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

38. Podľa § 71 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok.

39. Podľa § 71 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobu nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby. Pri posudzovaní poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa neprihliada na zdravotné postihnutia, ktoré boli zohľadnené na nárok na invalidný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu.

40. Podľa § 71 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe

a/ lekárske správy a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a

b/ komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

41. Podľa § 71 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z. miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov.

42. Podľa § 71 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z. z. miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí.

43. Podľa § 71 ods. 7 zákona č. 461/2003 Z. z. jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú.

44. Podľa § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 310/2006 Z. z. určenú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť za rozhodujúce zdravotné postihnutie možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

45. Podľa § 71 ods. 9 zákona č. 461/2003 Z. z., ak v prílohe č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z. z. nie je uvedené zdravotné postihnutie, ktoré je príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu, určí

sa miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách podľa takého zdravotného postihnutia uvedeného v tejto prílohe, ktoré je s jeho funkčným dopadom najviac porovnateľné.

VII. Konanie na správnom súde a právne posúdenie veci správnym súdom

46. Pôvodne bola žaloba podaná na Krajský súd v Bratislave. Na základe zák. č. 151/2022 Z. z. bol s účinnosťou od 01.06.2023 zriadený Správny súd v Bratislave, na ktorý prešiel výkon súdnictva z Krajského súdu v Bratislave vo všetkých veciach, v ktorých je daná právomoc správnych súdov, vrátane prejednávanej veci. Správny súd v Bratislave, ako súd vecne a miestne príslušný na konanie vo veci podľa ust. § 10, § 13 ods. 3 zákona č. 162/2015 Správneho súdneho poriadku (ďalej len ako „SSP“) preskúmal žalobou napadnuté rozhodnutie žalovanej a rozhodnutie orgánu prvého stupňa, ako aj postup, ktorý mu predchádzal (vrátane prvostupňového) nielen v rozsahu a z dôvodov uvedených v správnej žalobe, ale aj nad rozsah žalobných bodov, keďže sa jedná o správnu žalobu v sociálnych veciach fyzickej osoby, kedy správny súd nie je viazaný žalobnými bodmi v zmysle § 203 ods. 2 SSP a § 134 ods. 2 písm. d/ SSP za splnenia podmienok podľa § 107 ods. 1 písm. a/ SSP rozhodol vo veci po nariadenom pojednávaní, pričom súd dospel k záveru, že správna žaloba nie je dôvodná.

47. Na pojednávaní dňa 09.12.2025 sa právny zástupca žalobcu v plnom rozsahu pridrižiava podanej žaloby a všetkých doteraz predložených podaní. Namieta nezákonnosť napadnutého rozhodnutia, ktorá podľa jeho názoru spočíva v nesprávnom určení výšky invalidného dôchodku z dôvodu nesprávne zisteného skutkového stavu.

48. Uviedol, že podľa informácie o stave svojho individuálneho účtu mal ku dňu vzniku nároku na invalidný dôchodok získané obdobie dôchodkového poistenia v rozsahu 367 dní. Toto obdobie však podľa žalobcu nie je uvedené ani v osobnom liste dôchodkového poistenia, ani zahrnuté vo výpočte invalidného dôchodku podľa § 73 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z., hoci malo byť súčasťou súčiny rozhodujúcich veličín. Z toho vyvodzuje, že výška jeho invalidného dôchodku bola určená v rozpore so zákonom.

49. Žalobca ďalej namieta určenie dňa vzniku invalidity k XX.XX.XXXX. Uviedol, že lekárske správy, na základe ktorých bol tento dátum stanovený, neobsahujú žiadne údaje preukazujúce pokles jeho fyzickej, psychickej alebo duševnej zdatnosti k tomuto dňu. Tvrdí, že rozhodujúce ochorenie sa stabilizovalo až po nasadení inzulinovej pumpy dňa 20.07.2018, a preto považuje určený dátum vzniku invalidity za nesprávny. Opätovne žiada vykonanie dôkazu znaleckým posudkom.

50. Namietal tiež, že posúdenie jeho zdravotného stavu vykonala osoba, pri ktorej nie je možné overiť splnenie zákonných predpokladov odbornej spôsobilosti, čo podľa neho sponchybňuje hodnotu vydaného posudku.

51. Za zásadný problém označil skutočnosť, že žalovaný určil vznik invalidity do obdobia, keď žalobca ešte nedovŕšil 18 rokov veku a neukončil povinnú školskú dochádzku. Podľa žalobcu je takýto postup v rozpore s právnym poriadkom Slovenskej republiky, ústavnými princípmi, medzinárodnými dohovormi o právach dieťaťa a zákazom detskej práce. Argumentoval, že osoba vo veku 15 rokov nemôže vykonávať zárobkovú činnosť, nemôže byť účastná na sociálnom poistení a nemôže byť ani podnikateľom. Z toho vyvodzuje, že nemožno u takého dieťaťa určiť pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v zmysle zákona o sociálnom poistení.

52. Uviedol, že tento postup žalovaného predstavuje systémový problém a je potrebné ho zastaviť, keďže všetky štátne orgány sú povinné rešpektovať zákaz detskej práce.

53. Na pojednávaní zo dňa 09.12.2025 zástupkyňa žalovanej pridrižiava všetkých doterajších vyjadrení a žiada žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.

54. Uviedla, že na základe lekárskeho správ bolo v administratívnom konaní zistené, že žalobcovi bola diagnostikovaná očná retinopatia dňa XX.XX.XXXX, čo sa podľa lekárskeho posudku stalo rozhodujúcim dňom vzniku invalidity. Žalovaná zdôraznila, že posudkoví lekári musia mať predpísané vzdelanie a

atestácie, pričom odkázala na judikát Najvyššieho súdu SR č. 9/2005, podľa ktorého spochybňovanie odbornej spôsobilosti a nezaujatosti posudkových lekárov môže viesť k porušeniu princípov právneho štátu.

55. K žalobcom uvádzanému obdobiu 367 dní žalovaná uviedla, že toto obdobie nemožno započítať do výpočtu invalidného dôchodku, keďže invalidita vznikla ešte pred obdobím za ktoré bolo doplatené; uvedené obdobie bude možné započítať až pri posudzovaní nároku na starobný dôchodok. Zároveň uviedla, že invalidita vznikla pred dovŕšením 16. roku žalobcu.

56. K námietkam týkajúcim sa tzv. detskej práce žalovaná odkázala na rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 20Sa/7/2022 zo dňa 14.04.2023, ako aj na kasačné rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu SR sp. zn. 6Sk/153/2023 zo dňa 29.11.2024, v ktorých boli obdobné žalobné námietky zamietnuté.

57. Záverom navrhla, aby správny súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

58. Po oboznámení sa s obsahom tak súdneho ako aj administratívneho spisu orgánu verejnej správy, Správny súd v Bratislave konštatuje, že žalovaný v administratívnom konaní, zavŕšenom žalobou napadnutým rozhodnutím postupoval v súlade s právnym názorom a usmernením v rozsudku Krajského súdu v Trnave sp. zn. 48Sa/5/2021 zo dňa 18.07.2022, náležite doplnil dokazovanie v úzkej spolupráci so žalobcom a zistil skutočný stav vecí.

59. Tunajší súd mal z obsahu súdneho ako aj pripojeného dávkového a posudkového spisu preukázané, že žalobou napadnutým rozhodnutím zo dňa 30.01.2023, žalovaná svoje rozhodnutie oprela o novo prijatý posudkový záver posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie so sídlom v Trenčíne zo dňa 18. januára 2023.

60. Žalovaná vzhľadom na usmernenie uvedené v zrušujúcom rozsudku Krajského súdu v Trnave sp. zn. 48Sa/5/2021 zo dňa 18.07.2022, vypracovala v úzkej súčinnosti so žalobcom odborný posudok o invalidite dňa 11.11.2022. Žalobca bol pri vypracovaní uvedeného posudku osobne prítomný, s obsahom posudku súhlasil, čo potvrdil aj svojím podpisom, bol poučený o možnosti predložiť v konaní nové dôkazy, aktuálne lekárske správy o možných následkoch posúdenia zdravotného stavu a o ďalšom postupe vo veci rozhodovania o dôchodkovej dávke príslušným útvarom Sociálnej poisťovne, ústredie.

61. Žalobca bol taktiež výzvou žalovanej zo dňa 16.11.2022 vyzvaný na doplnenie zdravotnej dokumentácie o všetky lekárske správy a vyjadrenia z odborných lekárskejších vyšetrení za obdobie od veku štyroch rokov, nakoľko na žiadosť posudkového lekára o predloženie ďalších dôkazných prostriedkov v súvislosti s posúdením zdravotného stavu z 11.11.2022 žalobca nepredložil všetky žiadané dôkazné prostriedky. Následne na vyžiadanie žalovanej predložila Fakultná nemocnica Trnava vyšetrenia žalobcu očným lekárom z roku 2016, ktoré tvoria aj základný podklad posudku posudkového lekára z 18.01.2023, o ktorý ako už súd vyššie uviedol, žalovaná oprela svoje rozhodnutie z 30.01.2023. Pri vypracovaní odborného posudku posudkového lekára z 18.01.2023 žalobca síce osobne prítomný nebol, avšak žalobca bol oboznámený so všetkou lekárskou dokumentáciou na ktorú v posudku posudkový lekár odkazuje, bolo mu umožnené podklady ktoré mali byť podkladom pre vydanie odborného posudku včas doplniť, pričom podľa posudkového lekára ďalšia prítomnosť žalobcu nebola potrebná nakoľko išlo o posudzovanie zdravotného stavu žalobcu z minulosti. Takéto odôvodnenie neprítomnosti žalobcu považuje súd za dostatočné a nemajúce vplyv na prijatý posudkový záver posudkového lekára Sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne zo dňa 18.01.2023.

62. Posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie so sídlom v Trenčíne v posudku z 18.01.2023 k otázke určenia vzniku dňa invalidity uviedol, že:

63. „Po vyžiadaní očných vyšetrení z A. D. a ich preskúmaní zisťujeme, že rozhodujúca diagnóza - diabetická retinopatia bola prvýkrát zistená v očnom náleze zo dňa XX.XX.XXXX, preto tento dátum zistenia zhoršenia sa stáva rozhodujúcim pre určenie vzniku invalidity. Ďalšie zmeny miery poklesu rozhodujúceho postihnutia zostávajú nezmenené.“

64. Posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie so sídlom v Trenčíne v posudku z 18.01.2023 sa vyjadril taktiež k dátumu zmeny miery poklesu od 08.11.2018, ktorý vysvetlil tým, že

65. „...na základe nefrologického vyšetrenia, kde je dokázaná diabetická nefropatia. Z ďalších diagnóz nepokladáme okulárnu hypertenziu za posudkovo významnú, nakoľko nemá vplyv na výsledný vízus, ktorý je dlhodobo v norme 1,0, subjektívne si na očné ťažkosti nesťažoval ani pri posúdení dňa 11.11.2022. Komplikácie cukrovky nemožno oddeliť od rozhodujúceho postihnutia a posúdiť ich znova v položke iné ochorenia, pretože tým by boli posúdené dvakrát. Samotná cukrovka bez týchto komplikácií by potom nemohla byť posúdená v kapitole IV položke 1c).“

66. V tejto súvislosti súd aj k námietke žalobcu o dátume vzniku invalidity poukazuje na to, že posudzovanie zdravotného stavu fyzickej osoby a tým aj súvisiaceho zostatkového pracovného potenciálu je vecou výlučne odbornou (medicínskou), na ktoré súd nemá potrebné odborné znalosti. Vo veciach dôchodkového poistenia zdravotný stav a pracovnú schopnosť poistencov posudzuje Sociálna poisťovňa vo forme lekárskej posudkovej činnosti pri výkone sociálneho poistenia v zmysle § 153 ods. 1 písm. b/ v spojení s § 153 ods. 3 ZSP s tým, že konkrétne túto činnosť vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia (§ 153 ods. 5 ZSP). Výsledkom posudkovej činnosti je záver posudkového lekára o tom, či konkrétna fyzická osoba je, alebo nie je invalidná s určenou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť s tým, že táto miera poklesu sa určuje v percentách podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, zároveň so zreteľom na závažnosť aj ostatných zdravotných postihnutí. Závery posudkového lekára sú zachytené v lekárskej správe, súčasťou ktorej je odborný lekársky posudok vrátane jeho odôvodnenia, v ktorom posudkový lekár objasňuje a odôvodňuje všetky skutočnosti, na základe ktorých pristúpil k prijatiu konkrétneho záveru. Posudok je teda podstatným dôkazom, na ktorý je súd odkázaný, keďže sám nedisponuje potrebnými odbornými medicínskymi znalosťami. Správne súdy v rámci rozhodovania v správnom súdnictve nemajú oprávnenie na to, aby vyslovovali odborný záver ohľadom medicínskych otázok (porovnaj závery rozhodnutia NS SR sp. zn. 9Sžo/16/2014 zo dňa 28.10.1015). Práve preto, že posudok posudkových lekárov pobočky ako aj ústredia je podkladom rozhodnutia žalovanej, je potrebné, aby posudok bol dostatočne určitý, úplný a zároveň vo svojich záveroch presvedčivý, pričom v danom prípade posudky posudkových lekárov žalovanej tieto atribúty spĺňajú. Tunajší súd dospel k záveru, že posudkový lekár v posudku presvedčivo a logicky odôvodnil určenie dátumu vzniku invalidity žalobcu a zároveň pripomína že súd nedisponuje odbornými znalosťami z oblasti medicíny, aby sa mohol zaoberať žalobcom namietanými tvrdeniami v žalobe medicínskeho charakteru, ktorými sporí posudkovým lekárom zistený deň vzniku invalidity u žalobcu. Pokiaľ žalobca je toho názoru, že ako deň vzniku invalidity mal byť zistený iný dátum a chcel relevantným spôsobom spochybníť správnosť záverov posudkových lekárov, mal možnosť v administratívnom konaní predkladať dôkazy na preukázanie svojho tvrdenia, resp. mal možnosť sám zabezpečiť znalecký posudok, s ktorým by sa ako s dôkazom musel súd vysporiadať (§ 25 SSP v spojení s § 195 Civilného sporového poriadku).

67. Odvolací súd pripomína, že povinnosťou navrhovateľa je preukázať svoje tvrdenia a predložiť posudkovému lekárovi dôkazy na podporu svojich tvrdení.“ (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9So/83/2016 zo dňa 25.10.2017).

68. Ohľadom námietky žalobcu týkajúcej sa posudkového lekára Sociálnej poisťovne, jeho odbornosti a jeho totožnosti tunajší súd poukazuje aj na rozsudok Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Ssk/153/2023 zo dňa 29.11.2024, podľa ktorého „Námietku žalobkyne, že lekárske posudky posudkového lekára sociálneho poistenia žalovanej so sídlom v Trnave zo dňa 9. júna 2021 nie je podpísaný a žalobkyni nie je zrejmé, od akého lekára sa jedná, najvyšší správny súd vyhodnotil ako nedôvodnú s odkazom na jeho skoršiu rozhodovaciu prax. V tejto súvislosti poukazuje kasačný súd na rozsudok najvyššieho správneho súdu sp. zn. 7Ssk/41/2021 z 24. augusta 2022, prípadne rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Sk/33/2018. Podľa rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Ssk/41/2021 z 24. augusta 2022: ...Kasačný súd sa stotožňuje s názorom správneho súdu, že posudkoví lekári žalovanej komplexne posúdili zdravotný stav žalobcu s prihliadnutím na všetky jeho diagnózy a dostatočne sa vyrovnali so všetkými skutočnosťami, ktoré boli podkladom pre ich závery. Predovšetkým nemožno súhlasiť so žalobcom, že by nebolo zrejmé, kto vypracoval lekárske posudky z 20. mája 2020. Je pravdou, že prílohou rozhodnutia žalovanej z 28. mája 2020 bola len textová časť tohto posudku, no originál tohto posudku založený v administratívnom spise je riadne podpísaný posudkovou lekárkou a opatrený odtlačkom jej úradnej pečiatky. To isté platí aj o posudku z 29. júla 2020, ktorý vypracoval posudkový lekár ústredia žalovanej, pracoviska v Nitre.

Preto sama okolnosť, že výtlačok určený pre žalobcu tieto náležitosti neobsahuje, nespôsobuje vadu alebo nepreskúmateľnosť posudku (porov. rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 9 Sk 33/2018). Z obsahu oboch posudkov, ako sú podrobne reprodukované v odsekoch 7 a 8 tohto rozsudku, je zrejmé, že posudkoví lekári vzali do úvahy a posúdili všetky lekárske nálezy, ktoré im žalobca vopred predložil. Posudkový lekár totiž aj s ohľadom na § 71 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. nemôže zohľadňovať lekárske nálezy, ktoré ku dňu svojho posudzovania nemá k dispozícii, lebo mu ich poistenec nepredložil (porov. k povinnosti predložiť lekárske správy napr. rozsudok sp. zn. 9 Sk 17/2017).“

69. V nadväznosti na uvedené považuje súd určenie dátumu vzniku invalidity žalobcu (§ 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z.) odo dňa 03. marca 2016 za náležité a logicky odôvodnené, majúce oporu v administratívnom spise. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie posudkový lekár určil ochorenie podľa prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z. z., zaradené do kapitoly IV - endokrinné choroby, poruchy výživy a premeny látok, položky 1 - cukrovka, písmena c) - ťažko kompenzovateľná, s opakovanými stavmi kolísania hodnôt glykémie a diabetickými komplikáciami (chronické komplikácie cukrovky, angiopatia, neuropatia, diabetická noha), ktorému zodpovedá miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 55 % (z rozpätia 50 % - 75 %). Za iné zdravotné postihnutia posudkový lekár sociálneho poistenia percentuálnu mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z. z. nezvýšil, pretože sú posudkovo nezáväzné.

70. Žalobca sa narodil dňa XX.XX.XXXX, od XX.XX.XXXX je invalidný podľa (§ 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., invalidita u žalobcu vznikla v čase nezaopatrenosti dieťaťa, avšak pred dovŕšením veku, kedy sa končí povinná školská dochádzka. Žalobca žiadal aby mu bolo do výšky invalidného dôchodku zhodnotené aj obdobie dôchodkového poistenia, ktoré získal doplatením si dobrovoľného dôchodkového poistenia dňa 12.mája 2020 a to obdobie od 31.10.2016 do 31.10.2017. Teda obdobia, po vzniku invalidity (XX.XX.XXXX). Takéto doplatenie dobrovoľného dôchodkového poistenia žalovaná nezohľadnila vo výpočte dôchodkového poistenia pre nárok na invalidný dôchodok, s čím sa tunajší súd stotožňuje. V tomto smere zároveň poukazuje na to, že pokiaľ žalobca splnil zdravotnú podmienku pre vznik nároku na invalidný dôchodok pred dovŕšením veku, v ktorom sa končí povinná školská dochádzka (do 16. roku veku) rozhodujúcim obdobím pre posúdenie jeho nároku na invalidný dôchodok je obdobie pred skončením povinnej školskej dochádzky (do 16. roku veku) a nie obdobie, v ktorom bolo zaňho zaplatené poistenie ako za dobrovoľne dôchodkovo poistenú osobu. Vzhľadom na túto skutočnosť, potom i napriek tomu, že žalobca podľa § 142 ods. 3 písm. d/ zákona č. 461/2003 Z.z. dodatočne zaplatil poistné na dôchodkové poistenie za obdobie 31.10.2016 do 31.10.2017, teda po vzniku invalidity, žalované správne orgány nemohli vychádzať pri určení výšky dôchodku zo sumy, ktorú za toto obdobie žalobca zaplatil. Poistné na dôchodkové poistenie za obdobie od 31.10.2016 do 31.10.2017 (po vzniku invalidity) preto nebolo možné zohľadniť pri určení výšky vymeriavacieho základu pre výpočet invalidného dôchodku žalobcu a skutočnosť, že tento bol od 16. roku veku rok dobrovoľne dôchodkovo poistený, nemalo na určenie rozhodného obdobia pre posúdenie nároku na invalidný dôchodok vplyv.

71. Ak teda žalobcovi vznikla invalidita do XX. roku veku (XX.XX.XXXX), dodatočné zaplatenie poistného na dôchodkové poistenie za obdobie po tomto dátume nemá vplyv na vznik nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., nakoľko ide o obdobie po vzniku invalidity; rovnako táto skutočnosť nemá vplyv na výšku invalidného dôchodku priznaného podľa § 70 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z., keďže suma tohto invalidného dôchodku je určená podľa vyššie citovaného § 73 ods. 3 menovaného zákona s tým, že získanie obdobia dôchodkového poistenia sa neskúma.

72. Tunajší súd tiež poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. januára 2010, sp. zn. 9So/127/2009, Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôraznil potrebu presného určenia dátumu vzniku invalidity, keďže zákon č. 461/2003 Z.z. predpokladá dva spôsoby vzniku nároku na invalidný dôchodok. Prvý spôsob je vznik nároku na invalidný dôchodok u poistenca, ktorý je buď povinne alebo dobrovoľne dôchodkovo poistený (pričom dobrovoľne poistenou môže byť fyzická osoba najskôr od 16. roku veku) a druhým spôsobom je vznik nároku takej fyzickej osoby, ktorá sa stala invalidnou vo veku, keď bola nezaopatreným dieťaťom s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky. V oboch prípadoch je však potrebné, aby bol v lekárskom posudku určený deň vzniku invalidity s tým, že ak ide o poistenca podľa § 15 zákona č. 461/2003 Z.z. platí, že podľa § 70 ods. 1 menovaného zákona má fyzická osoba, ktorá je nezaopatreným dieťaťom nárok na invalidný dôchodok vtedy, ak dovŕšila vek 16 rokov, a to aj s ohľadom na skutočnosť, že aj toto nezaopatrené dieťa môže byť od dosiahnutia

veku 16 rokov poistencom ako dobrovoľne dôchodkovo poistená osoba. Zákon nevylučuje situáciu, že by nezaopatrené deti, ktoré sú dobrovoľne dôchodkovo poistené od dovŕšeného veku 16 rokov, nemohli byť poberateľmi invalidného dôchodku podľa § 70 ods. 1 zákona, pričom by im patril nárok iba na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 2 zákona. V prejednávanej veci posudkový lekár určil vznik invalidity pred skončením povinnej školskej dochádzky a presnejšie, pred dovŕšením veku 16 rokov. Taktiež tunajší súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 7So/72/2016 zo dňa 28.02.2018, podľa ktorého „Dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok. Predpokladom priznania invalidného dôchodku je splnenie všetkých zákonom predpokladaných podmienok, a to, že žiadateľ o invalidný dôchodok pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok. Zákonodarca v právnej norme ustanovenej v § 70 ods. 1, 2 zákona o sociálnom poistení rozlišuje dva prípady vzniku nároku na invalidný dôchodok. V prvom prípade je vznik nároku na invalidný dôchodok u poistenca, (§ 15 zákona o sociálnom poistení), ktorý je buď povinne alebo dobrovoľne dôchodkovo poistený (pričom dobrovoľne poistenou môže byť fyzická osoba najskôr od 16 roku veku) a v druhom prípade je vznik nároku u fyzickej osoby, ak sa stala fyzická osoba invalidnou vo veku, keď bola nezaopatreným dieťaťom a mala trvalý pobyt na území Slovenskej republiky. V oboch prípadoch je však potrebné, aby bola potvrdená invalidita v lekárskom posudku s určením dňa vzniku invalidity. Ak ide o poistenca vždy, nakoľko to priamo vyplýva z ust. § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení a v prípade fyzickej osoby, ktorá je nezaopatreným dieťaťom vtedy, ak dovŕšilo vek 16 rokov, a to s ohľadom na skutočnosť, že aj toto nezaopatrené dieťa môže byť od dosiahnutia veku 16 rokov poistencom ako dobrovoľne dôchodkovo poistená osoba. Zákon nevylučuje situáciu, že by nezaopatrené deti, ktoré sú dobrovoľne dôchodkovo poistené od dovŕšeného veku 16 rokov, nemohli byť poberateľmi invalidného dôchodku podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, pričom by im patril nárok iba na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení. Z uvedenej zákonnej úpravy vyplýva, že zákonodarca pre priznanie invalidného dôchodku žiadateľovi podľa § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení predpokladá, že v čase vzniku invalidity bol poistencom. Odvolací súd zastáva zhodný názor, že rozhodujúcou skutočnosťou pre priznanie invalidného dôchodku podľa § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení je tá skutočnosť, či v čase vzniku invalidity podľa lekárskeho posudku žiadateľ o dôchodok splnil podmienku poistenca. Skutkové zistenia v danej veci potvrdzujú, že ku dňu vzniku invalidity 09.06.2012 navrhovateľ ako žiadateľ o dôchodok nespĺňal podmienku poistenca, a preto súd prvého stupňa, ako aj odporkyňa, správne konštatovali, že dodatočné zaplatenie poistného navrhovateľovi ku dňu vzniku invalidity status poistenca nenavrátil. Takýto postup nie je možné považovať voči navrhovateľovi za diskriminačný, práve opačný postup by bol diskriminačný voči poistencom.“

73. Rovnako tak súd nepovažuje posudkového lekára E. F. D. za zaujatého nakoľko žalobca súdu nepredložil ani žiadne dôkazy spochybňujúce nezaujatosť tohto lekára v zmysle § 181 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z.. Námietskou zaujatosti posudkového lekára vznesenú žalobcom sa už zaoberala aj žalovaná v administratívnom konaní, keď rovnako ako súd nevzhliadla jeho zaujatosť v konaní a rozhodnutím zo dňa 07.12.2022 tejto námietke žalobe nevyhovela a posudkového lekára E. F. D. z konania nevylúčila.

74. Čo sa týka žalobcovho návrhu na vykonanie dokazovania a to ustanovením príslušného znalca a nariadenia znaleckého dokazovania, správny súd nevyhovie a dopĺňam, že zo Správneho súdneho poriadku nevyplýva povinnosť správneho súdu vykonať každý dôkaz navrhnutý účastníkom konania. Navyše v predmetnej veci aj s ohľadom na presvedčivosť, úplnosť a vzájomnú vnútornú konzistentnosť posudkov vyhotovených posudkovými lekármi na oboch stupňoch správny súd rovnako nepovažoval za potrebné vykonanie znaleckého dokazovania. V tomto smere možno tiež odkázať na § 204 SSP, podľa ktorého, ak to nie je v rozpore s účelom správneho súdnictva, môže správny súd i bez návrhu doplniť dokazovanie vykonané orgánom verejnej správy, z ktorého je zrejmé, že správny súd nepreberá na seba vykonávanie dokazovania namiesto orgánu verejnej správy, najmä, ak bolo zavedené dvojinstančné administratívne konanie, čím sa vytvára dostatočný priestor na náležité zistenie skutočného stavu veci samotným orgánom verejnej správy, ako v preskúmvanej veci.

75. Na záver tunajší súd ešte raz zdôrazňuje, že posudzovanie zdravotného stavu fyzickej osoby a tým aj súvisiaceho zostatkového pracovného potenciálu je vecou výlučne odbornou (medicínskou). Vo veciach dôchodkového poistenia zdravotný stav a pracovnú schopnosť poistencov posudzuje žalovaná vo forme lekárskej posudkovej činnosti pri výkone sociálneho poistenia v zmysle § 153 ods. 1 písm. b) v spojení s § 153 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. s tým, že konkrétne túto činnosť vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia (§ 153 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z.). Výsledkom posudkovej činnosti je záver posudkového lekára o tom, či konkrétna fyzická osoba je, alebo nie je invalidná s určenou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť s tým, že táto miera poklesu sa určuje v percentách podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, zároveň so zreteľom na závažnosť aj ostatných zdravotných postihnutí. Závery posudkového lekára sú zachytené v lekárskej správe, súčasťou ktorej je odborný lekársky posudok vrátane jeho odôvodnenia, v ktorom posudkový lekár objasňuje a odôvodňuje všetky skutočnosti, na základe ktorých pristúpil k prijatiu konkrétneho záveru.

76. Správny súd v Bratislave má za to, že napadnuté rozhodnutie nie je postihnuté nezákonnosťou a nepreskúmateľnosťou, odborný posudok o invalidite, ktorý bol použitý ako jeden z dôkazov pre rozhodnutie je logický, presvedčivý a preskúmateľný a závery v ňom obsiahnuté zodpovedajú záverom, ktoré sú obsiahnuté v lekárskejších správach. Predložené lekárske správy a zdravotná dokumentácia boli riadne zhodnotené a neboli spôsobilé ovplyvniť, resp. zmeniť výsledky odbornej posudkovej činnosti posudkového lekára. Z tohto posudku je zrejmé, z akých podkladov posudkový lekár vychádzal, aké zdravotné postihnutie určil za rozhodujúce. Posudok je odôvodnený takým spôsobom, že sú z neho zrejmé a poznateľné úvahy posudkového lekára a nevzbudzujú odôvodnené pochybnosti o jeho správnosti. Tunajší súd taktiež poukazuje na to, že „...súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07). Rovnako Európsky súd pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsku z 21. 1. 1999). Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 736/2016 z 5. decembra 2017)“.

77. S poukazom na uvedené považuje súd napadnuté rozhodnutie žalovanej za vecne správne, a preto žalobu ako nedôvodnú podľa § 190 SSP zamietol.

78. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 167 ods. 1 a § 168 SSP tak, že žalovanej nepriznal právo na náhradu trov konania napriek tomu, že mala úspech vo veci. Keďže žalovanej voči žalobcovi nevznikli dôvodne vynaložené trovy konania, ktoré by bolo možné od žalobcu spravodlivo požadovať.

Poučenie:

Doručený rozsudok je právoplatný (§ 145 ods. 1 SSP).

Kasačnou sťažnosťou možno napadnúť právoplatné rozhodnutie správneho súdu (§ 438 ods. 1 SSP). Kasačná sťažnosť musí byť podaná v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia správneho súdu (§ 443 ods. 1 SSP). Kasačná sťažnosť sa podáva na správnom súde, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal. Lehota na podanie kasačnej sťažnosti je zachovaná, ak počas nej bola kasačná sťažnosť podaná na kasačnom súde (§ 444 SSP).

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania (ktorému správne súdu je určená, kto ju robí, ktorej veci sa týka a čo ňou sleduje, podpis) uviesť a) označenie napadnutého rozhodnutia, b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len „sťažnostné body“), d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh) (§ 445 ods. 1 SSP).

Kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu, c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred správnym súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný

zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie, e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený správny súd, f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu, i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo j) podanie bolo nezákonne odmietnuté. Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v odseku 1 písm. g) až i) sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred správnym súdom (§ 440 SSP).

Kasačná sťažnosť nie je prípustná, ak sa opiera o iné dôvody, ako sú uvedené v § 440, ak sa opiera o dôvody, ktoré sťažovateľ neuplatnil v konaní pred správnym súdom, v ktorom bolo vydané napadnuté rozhodnutie, hoci tak urobiť mohol, ak smeruje len proti dôvodom rozhodnutia správneho súdu (§ 439 ods. 3 SSP).

Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 SSP).

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Tieto povinnosti neplatia, ak má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, ak ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d), ak je žalovaným Centrum právnej pomoci (§ 449 SSP).